

ANALIZA EFICIENȚEI UTILIZĂRII PATRIMONIULUI ÎNȚREPRINDERILOR DE CONSTRUCȚII

Inga ROTARI, Daniela STACI

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: Pentru desfășurarea activității economico-financiare întreprinderea își formează patrimoniul, care reprezintă activele aflate la dispoziția entității economice, indiferent de sursele de finanțare a acesteia. Alocarea capitalului în resursele economice ale întreprinderii are o importanță deosebită pentru activitatea financiară și creșterea eficienței acesteia. Investițiile în active fixe și circulante, precum și raportul optim dintre acestea în mare parte formează rezultatele activității de producere a întreprinderii. Chiar și cu un nivel ridicat de rentabilitate, întreprinderea poate întâmpina dificultăți financiare, dacă conținutul resurselor economice ale întreprinderii este irațional.

Cuvinte-cheie: patrimoniul întreprinderii, active imobilizate, active circulante, indicatorii utilizării eficiente ale resurselor economice.

Pentru realizarea activității economice, orice întreprindere dispune de patrimoniul sau de bunuri economice, clasificate în active imobilizate și active circulante [1].

De eficiența utilizării acestora depinde capacitatea întreprinderii de a supraviețui sub aspect financiar, de a atrage mijloace bănești de la cumpărători și a achita, în termenele stabilite, datoriile acesteia.

În vederea aprecierii situației patrimoniale se examinează mărimea și evoluția resurselor economice, reflectate în activul bilanțului contabil. În mod normal, în urma desfășurării reușite a activității economico-financiare se mărește suma activelor, controlate de întreprindere [2].

Analiza evoluției și structurii activelor întreprinderilor de construcții pentru perioada 2016-2017 este prezentată în tabelul 1.

Tabelul 1. Analiza evoluției și structurii activelor.

Indicatori	Suma, mii lei		± Abaterea, mii lei	Ritmul creșterii față de 2016, %	Ponderea, %		Devie- rea ponde- rii, %
	2016	2017			2016	2017	
1	2	3	4	5	6	7	8
Total active imobilizate, inclusiv:	9368589	9724263	+355674	103,8	34,5	34,6	+0,1
Imobilizări necorporale	10952	12894	+1942	117,7	0,0	0,0	0
Imobilizări corporale, inclusiv:	7289506	7732532	+443026	106,1	26,8	27,5	+0,7
Imobilizări corporale în curs de execuție	2190741	2332306	+141565	106,5	8,1	8,3	+0,2
Mijloace fixe	4031515	4225828	+194313	104,8	14,8	15,0	+0,2
Active financiare pe termen lung	1994024	1911203	-82821	95,8	7,3	6,8	-0,5
Alte active imobilizate	74107	67634	-6473	91,3	0,3	0,2	-0,1
Total active circulante, inclusiv:	17823185	18419142	+595957	103,3	65,5	65,4	-0,1
Materiale	1750106	1573467	-176639	89,9	6,4	5,6	-0,8
Obiecte de mică valoare și scurtă durată	83268	101787	+18519	122,2	0,3	0,4	+0,1
Producția în curs de execuție și produse	5689495	5616530	-72965	98,7	20,9	20,0	-0,9

Continuare tabelului 1.

1	2	3	4	5	6	7	8
Mărfuri	1126223	1235610	+109387	109,7	4,1	4,4	+0,3
Creanțe curente	6670931	7093429	+422498	106,3	24,5	25,2	+0,7
Numerar	1366951	1637193	+270242	119,8	5,0	5,8	+0,8
Investiții financiare curente	970578	976905	+6327	100,7	3,6	3,5	-0,1
Alte active circulante	164900	183033	+18133	111,0	0,6	0,7	+0,1
Total active	27191774	28143405	+951631	103,5	100,0	100,0	x

Sursa: elaborat de autori în baza [1].

Din tabelul 1, rezultă că în dinamică există o tendință pozitivă de creștere a resurselor, care se află la dispoziția întreprinderilor de construcții. Dacă în anul 2016 activele controlate de întreprinderi au constituit 27191774 mii lei, atunci acestea s-au mărit cu 3,5 %, ajungând la 28143405 mii lei în 2017. Această creștere a avut loc datorită majorării valorii activelor imobilizate cu 3,8 % și creșterii absolute a activelor circulante cu 3,3 % respectiv.

În structura patrimoniului prevalează mijloacele circulante. În anul 2017 cota acestora a constituit 64,5 % din suma totală a activelor, ceea ce înseamnă cu 0,1 % mai puțin decât în anul 2016. Cea mai mare pondere în activele curente o ocupă creanțele curente și producția în curs de execuție și produse (aproximativ 70 % pentru perioada anilor 2016-2017). Această situație este caracterizată pentru întreprinderile de construcții ale căror activitate se caracterizează printr-un ciclu lung de producție. În același timp, trebuie de remarcat faptul că acest tip de active curente se referă la categoriile de active cu un risc avansat de investiții de capital. În general, se poate observa că schimbările în structura activelor ale întreprinderii de construcții în perioada analizată nu au fost atât de semnificative, ceea ce permite să concluzionăm că există o funcționare stabilă a acestor întreprinderi.

Pentru studierea complexă a structurii patrimoniului în practica analitică odată cu analiza pe verticala se mai folosește o astfel de metodă de examinare a informației din Rapoarte financiare ca metoda ratelor. În acest caz se calculează și se interpretează o varietate mare de coeficienți, cu ajutorul cărora se analizează structura patrimoniului după diferite criterii [2].

În tabelul 2 este prezentată evoluția structurii patrimoniului întreprinderilor de construcții conform metodei ratelor.

Tabelul 2. Analiza structurii patrimoniului conform metodei ratelor.

Indicatori	2016	2017
Rata imobilizărilor, puncte	0,345	0,346
Rata activelor circulante, puncte	0,655	0,654
Rata corelației între activele circulante și imobilizate, puncte	1,984	1,959
Rata patrimoniului cu destinație de producție, puncte	0,500	0,484
Rata compoziției tehnice a activelor, puncte	0,239	0,242

Sursa: elaborat de autori în baza [1].

Datele tabelului 2 arată, că structura patrimoniului se caracterizează prin rata sporită a activelor circulante, care în 2017 au constituit 65,4 %.

Rata suficientă a patrimoniului cu destinație de producție ($\geq 0,500$) caracterizează pozitiv structura activelor întreprinderilor de construcții, deoarece crează premisele pentru majorarea volumului activității operaționale. Din totalul activelor în 2017 aproape jumătate din acestea (48,4 %) au fost folosite direct pentru desfășurarea activității operaționale.

Alocarea capitalului unei întreprinderi are o importanță deosebită în activitatea financiară și creșterea eficienței acesteia. De aceea, în managementul patrimoniului întreprinderii este foarte important să se asigure nu numai o structură optimă a activelor, care contribuie la o creștere cantitativă a profitului la 1 leu a valorii activelor, dar și o creștere a eficienței utilizării acestora, efectul căreia se exprimă prin majorarea volumului producerii și vânzărilor fără atragerea suplimentară a resurselor financiare.

Pentru aprecierea utilizării eficiente a activelor sunt calculate și analizate ratele de rotație a activelor, ce măsoară viteza de transformare a activelor întreprinderii în lichidități: numărul de rotații, rata înzestrării veniturilor din vânzări cu active, durata de rotație [2].

Caracteristica generală a indicatorilor de rotație a activelor este prezentată în tabelul 3.

Tablul 3. Caracteristica generală a indicatorilor de rotație a activelor.

Indicatori	Modul de calcul	Caracteristica
1. Numărul de rotații (Nr.rot)	$\text{Nr.rot} = \frac{\text{Venituri din vânzări}}{\text{Valoarea medie a activelor}}$	Caracterizează eficiența cu care sunt utilizate mijloacele de care dispune întreprinderea, sau de câte ori vânzările au reînnoit activele într-o perioadă.
2. Rata înzestrării veniturilor din vânzări cu active ($\hat{I}_{v.v}$)	$\hat{I}_{v.v} = \frac{\text{Valoarea medie a activelor}}{\text{Venituri din vânzări}}$	Caracterizează de câte active are nevoie întreprinderea pentru generarea veniturilor din vânzări în valoare de un leu
3. Durata de rotație ($D_{rot.}$)	$D_{rot.} = \frac{360 \text{ zile}}{\text{Numărul de rotații}}$	Arată în câte zile are loc o rotație a activelor, adică perioada de timp (numărul de zile) în care veniturile din vânzări reînnoiesc activele întreprinderii.

Sursa: elaborat de autori în baza [2].

Aprecierea evoluției ratelor generalizatoare de rotație a activelor și ratelor de rotație a părților componente ale activelor totale ale întreprinderilor de construcții este prezentată în tabelul 4.

Tablul 4. Analiza ratelor generalizatoare și ratelor de rotație a părților componente ale activelor totale.

Indicatori	2016	2017	Abaterea absolută
1	2	3	4
Venituri din vânzări, mii lei	14793288	17129109	+2335821
Total active, mii lei	27191774	28143405	+951631
Mijloace fixe, mii lei	4031515	4225828	+194313
Active circulante, mii lei	17823185	18419142	+595957
Numărul de rotații ale activelor, rot/an	0,544	0,609	+0,065
Numărul de rotații ale mijloacelor fixe, rot/an (Randamentul mijloacelor fixe, Coeficientul exploatării mijloacelor fixe)	3,669	4,053	+0,384
Numărul de rotații ale activelor circulante, rot/an (Viteza de rotație a activelor circulante)	0,830	0,930	+0,100
Rata înzestrării veniturilor din vânzări cu active, lei/leu	1,838	1,643	-0,195
Rata înzestrării veniturilor din vânzări cu mijloace fixe, lei/leu (Capacitatea mijloacelor fixe, Dotarea cu mijloace fixe)	0,273	0,247	-0,026

Continuare tabelului 4.

1	2	3	4
Rata înzestrării veniturilor din vânzări cu active circulante, lei/leu (Gradul de implicare a mijloacelor circulante în circuit)	1,205	1,075	-0,130
Durata de rotație a activelor, zile	662	591	-71
Durata de rotație a activelor circulante, zile	434	387	-47

Sursa: elaborat de autori în baza [1].

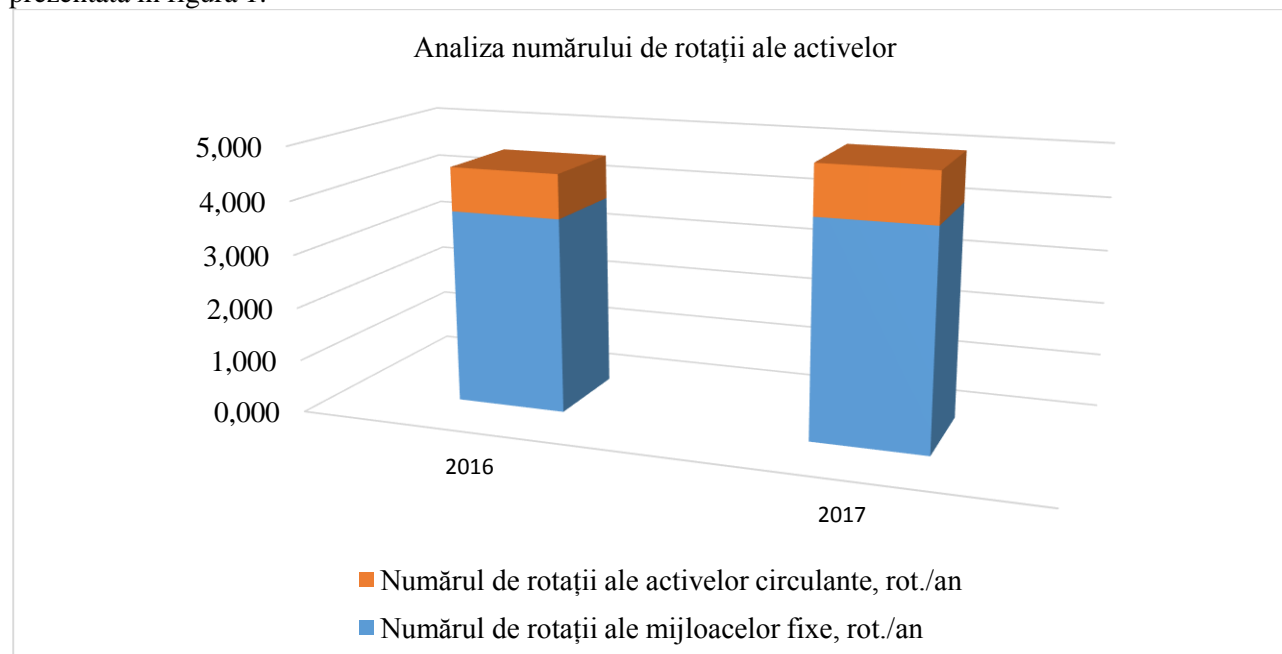
Datele tabelului 4 arată că în 2017 s-a majorat numărul de rotații ale activelor cu 0,065 ori față de 2016, corespunzător s-a redus rata înzestrării veniturilor din vânzări cu active de la 1,84 lei la 1,64 lei, ceea ce înseamnă că pentru a genera venituri din vânzări în valoare de un leu întreprinderile de construcții au avut nevoie cu 0,20 lei de active mai puține decât în anul precedent (sustragerea din circuitul economic). De menționat că, în perioada analizată, s-a accelerat rotația activelor cu 71 zile.

În anul 2017 față de 2016 a avut loc creșterea numărului de rotații atât ale mijloacelor fixe, cât și ale activelor circulante cu 0,384 ori și 0,100 ori respectiv. Aceasta a condiționat accelerarea rotației a activelor curente cu 47 zile.

Deci, în perioada analizată întreprinderile de construcții au utilizat eficient atât activele sale imobilizate în mijloace fixe, cât și cele circulante. Toate acestea au fost posibile din cauza la faptul, că veniturile din vânzări au înregistrat un ritm de creștere mai rapid decât cel înregistrat la valoarea medie a mijloacelor fixe și activelor circulante. Astfel, se poate constata că a crescut eficiența utilizării activelor totale ale întreprinderilor de construcții.

Menținerea tendinței pozitive de utilizarea eficientă a activelor poate fi realizată prin: intensificarea procesului de producție, utilizarea mai rațională a resurselor de muncă și materiale, neadmiterea existenței stocurilor de mărfuri și materiale asupra normelor stabilite, distragerea mijloacelor în creanțe.

Reprezentarea grafică a evoluției numărului de rotații ale activelor în perioada anilor 2016-2017 este prezentată în figura 1.

Figura 1. Analiza numărului de rotații ale activelor în perioada anilor 2016-2017.

Sursa: elaborată de autori în baza datelor tabelului 4.

Bibliografie:

1. www.statistica.md (accesat 02.03.19)
2. ȚIRIULNICOVA N. ș.a. Analiza rapoartelor financiare: [manual]. Ch: Asociația Obștească "ACAP RM", 2011. 400 p. ISBN 9975-9565-6-4.